

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**INTERYER VA EKSTERYER PERSPEKTIVASI
FANI O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	200 000 – San'at va Gumanitar fanlar.
Ta'lim sohasi:	210 000 – San'at.
Ta'lim yo'nalishi:	60210400 – Dizayn: interyer dizayni

Chirchiq – 2024

Fan/modul kodi IvEP 1104		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Interyer va eksteryer perspektivasi	60	60	120	
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni maqsadi: 60210400 - Interyer va eksteryer perspektivasi fani bo'lajak mutaxassislarimizning kengaytirishda loyihalarni ishlash jarayonida tasavvurni aniq xajmlarda ifodalay olishda muhim rol o'ynaydi. Perspektiva fazoviy shakllar hajmining uch o'lchovlilikini, ularning o'zaro joylashuvini aniq tasvirlash, tashqi va ichki makonning chuqurligini aniqlash, atrof-muhit va landshaftning xarakterini yetkazish imkonini beradi va loyihalarda qo'llay olish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi: Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, ijodiy va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ijodiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-semestr 1. mavzu. Tekislik perspektivasi. Perspektiv masshtablar. Arxitektorlar usuli. Plani tushirilgan va yon devor usuli. Radial-nurlar izi usuli. To'rlar usuli. 2. mavzu. Koordinatalar usuli. Kartinani kattalashtirish va kichiklashtirish. Relyefli perspektiva. Eksteryerda soyalar yasash. Ravoq va turli gumbazlaming perspektivalari. Binoning suvdagi aksini yasash. III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1-semestr 1. Tekislik perspektivasiga namuna bajarish. 2. Tekislik perspektivasiga namuna bajarish 3. Perspektiv masshtablar chizish.				

8.	Fan/modul uchun ma'sul: 1. B.B.Ko'kiyev. CHDPU "Muhandislik va kompyuter grafikasi" kafedrası p.f.f.d., v/b., dotsent. 2. Q.Sh.Bekqulov. Muhandislik va kompyuter grafikasi" kafedrası p.f.f.d., v/b., dotsent.
9.	Taqrizchilar: 1. S.X.Mardov Toshkent arxitektura-qurilish universiteti "Talabalar masalalari va ma'naviy-ma'rifiy faoliyat bo'yicha dekan movini p.f.f.d., (PhD). 2. X.E.Sultonov Chirchiq davlat pedagogika universiteti "San'atshunoslik" fakultet dekani p.f.f.d., v/b professor.

5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. Murodov Sh.K., Hakimov L.Q., Xolmurzayev A. Chizma geometriya. –T.: “Iqtisod-moliya”, 2008. 2. Valiyev A.N. Perspektiva. –T.: “Voriz nashriyot”, 2009. 3. Valiyev A.N. Perspektiva. –T.: “Voriz nashriyot”, 2021. 4. Bekqulov Q.Sh., Qorayev S.B., Chizma geometriya fanidan amaliy mashg'ulotlarini o'tkazish texnologiyasi (Mustaqil ta'lim misolida) 2022. Qo'shimcha adabiyotlar. 1. Mirziyoyev Shavkat Miromonovich. Yangi O'zbekiston strategiyasi.- Toshkent, 2021. -458 b. 2. M.Muxamedova, “Me'morchilik asoslari” o'quv qo'lanma, - T : “Fan va texnologiya” 2018,296 bet. 3. X.Po'latov, P.Zohidov, D.Nosirova, M.Miryusupova, Sh.Nurmuhammedova “Arxitekturaviy kompozitsiya asoslari” darslik. -Toshkent “Talqin” 2005y. 96b. 4. I.O.Jumayev “Chizma geometriya” (I-qism) o'quv qo'lanma TOSHKENT-2024 5. Bekqulov Q.Sh., Chizma geometriya. -T.: “BOOK TRADE ” 2021. 6. B.B.Ko'kiyev, K.G.Malikov / “Arxitektura elementlarini loyihalash” darslik - Chirchiq, “Olmaliq kitob business”, 2023 y. 180 b. Axborot manbalari 1. www.pedagog.uz. 2. www.edu.uz. 3. http://ziyonet.uz. 4. www.cspu.uz.
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “29” “ 08 ” “ 1 ”-sonli qarori bilan tasdiqlangan.

4.	Perspektiv masshtablar chizish.
5.	Arxitektorlar usulida chizma.
6.	Arxitektorlar usulida chizma
7.	Plani tushirilgan va yon devor usulida namunalar ishlash.
8.	Plani tushirilgan va yon devor usulida namunalar ishlash
9.	Radial-nurlar izi usulida namunalar bajarish.
10.	Radial-nurlar izi usulida namunalar bajarish
11.	To'rlar usulida namunalar ishlash.
12.	To'rlar usulida namunalar ishlash
13.	Koordinatalar usulida namunalar bajarish.
14.	Koordinatalar usulida namunalar bajarish
15.	Kartinani kattalashtirish va kichiklashtirish.
16.	Kartinani kattalashtirish va kichiklashtirish.
17.	Relyefli perspektiva ishlash.
18.	Relyefli perspektiva ishlash.
19.	Eksteryerda soyalar yasash.
20.	Eksteryerda soyalar yasash.
21.	Ravoq va turli gumbazlaming perspektivalari.
22.	Ravoq va turli gumbazlaming perspektivalari.
23.	Ravoq va turli gumbazlaming perspektivalari.
24.	Binoning suvdagi aksini yasash.
25.	Binoning suvdagi aksini yasash.
26.	Binoning suvdagi aksini yasash.
27.	Frontal interyerda jihozlar (divan yoki krovat yoki stol) va qiya joylashgan jihozlar (kartina va uning ko'zgudagi aksi).
28.	Burchak interyerda murakkab bo'lgan aylana shakllarni topish: (Shiftidagi aylanalarni to'r (kataklar) usulida topish).
Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1-semestr 1. Arxitektorlar usulida bino eksteryerini qurish. 2. Arxitektorlar usulida bino eksteryerini qurish. Arxitektorlar usulida bino eksteryerini qurish. 3. Eksteryerda to'r (kataklar) usulida obyekt perspektivasini qurish va aylana shakllarni topish. 4. Eksteryerda to'r (kataklar) usulida obyekt perspektivasini qurish va aylana shakllarni topish.	

	5. Eksteryerda soyalar yasash. 6. Eksteryerda soyalar yasash. 7. Binoning suvdagi aksini yasash. 8. Binoning suvdagi aksini yasash. 9. Binoning suvdagi aksini yasash. 10. Frontal interyerda murakkab bo'lgan aylana shakllarni topish: (Shiftdagi aylanalarni to'r (kataklar) usulida topish). 11. Frontal interyerda murakkab bo'lgan aylana shakllarni topish: (Shiftdagi aylanalarni to'r (kataklar) usulida topish). 12. Frontal interyerda murakkab bo'lgan aylana shakllarni topish: (Shiftdagi aylanalarni to'r (kataklar) usulida topish). 13. Frontal interyerda jihozlar (divan yoki krovat yoki stol) va qiya joylashgan jihozlar (kartina va uning ko'zgudagi aksi). 14. Frontal interyerda jihozlar (divan yoki krovat yoki stol) va qiya joylashgan jihozlar (kartina va uning ko'zgudagi aksi). 15. Burchak interyerda murakkab bo'lgan aylana shakllarni topish: (Shiftdagi aylanalarni to'r (kataklar) usulida topish). 16. Burchak interyerda murakkab bo'lgan aylana shakllarni topish: (Shiftdagi aylanalarni to'r (kataklar) usulida topish). 17. Burchak interyerda murakkab bo'lgan aylana shakllarni topish: (Shiftdagi aylanalarni to'r (kataklar) usulida topish). 18. Burchak interyerda jihozlar (divan yoki krovat yoki stol) va qiya joylashgan jihozlar (kartina va uning ko'zgudagi aksi). 19. Burchak interyerda jihozlar (divan yoki krovat yoki stol) va qiya joylashgan jihozlar (kartina va uning ko'zgudagi aksi). 20. Burchak interyerda ko'zgudagi aks tasvirni qurish. 21. Burchak interyerda ko'zgudagi aks tasvirni qurish. 22. Burchak interyerda quyosh nurining tushishi va soyalar yasash. 23. Burchak interyerda to'g'ri burchakli shakllarni toppish. 24. Burchak interyerda aylana shakllarni topish: (Arka va shiftdagi aylanalar). 25. Burchak interyerda aylana shakllarni topish: (Arka va shiftdagi aylanalar). 26. Burchak interyerda jihozlar (divan yoki krovat yoki stol) va qiya joylashgan jihozlar. 27. Burchak interyerda ko'zgudagi aks tasvirni qurish. 28. Burchak interyerda quyosh nurining tushishi va soyalar yasash. 29. Burchak interyerda ko'zgudagi aks tasvirni qurish.
--	---

	30. Arxitektorlar usulida bino eksteryerini qurish
3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: 1. Eksteryer va interyer perspektivasi, uning usullari, perspektiva qurish qonuniyatlari fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr loyihalash, inshootlarni ichki va tashqi qismlari bezagi va ranglar strukturasi haqida tasavvurga ega bo'ladi; (bilim). 2. Talabalar "Interyer va eksteryer perspektivasi" fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr loyihalash, inshootlarni ichki va tashqi qismlari perpektivasi strukturasi asosiy xususiyatlarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; (ko'nikma). 3. Talabalar loyihalash, inshootlarni ichki va tashqi qismlari bezagi va ranglar strukturasi haqida olgan nazariy bilimlarini amaliy tatbiqlarini amalga oshirish va talaba turli munosabatlarda bo'lgan hajmiy shakllardan abstrakt kompozitsiyalar tuzish muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>. (malaka).
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar tayyorlash; • kurs ishi yozish; • konspekt yozish; • glossariy tuzish; • individual va jamoaviy o'quv loyihasi tuzish; • keys-topshiriqlarini bajarish; • mavzuli portfoliolar tuzish; • axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash; • manbalar bilan ishlash; • chizma-tasviriy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish; • multimediali taqdimotlar yaratish; • guruhlarda ishlash; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hiya qilish uchun loyihalar;